

[Krag.]

højtærede Minister har erklæret er hans Hovedmotiv for Fremsættelsen af dette Lovforslag.

Jeg ved ikke, om den højtærede Minister har undersøgt, hvad Virkningen vil blive af den foreslaaede Ændring med Hensyn til den partimæssige Repræsentation. Nu siger man jo nok, at Amtsraadene er sammensat partimæssigt, lige saavel som Sogneraadene og Rigsdagen er det. Jeg mener ud fra den Erfaring, jeg har indhøstet paa dette Omraade, at turde paastaa, at dette ingenlunde helt ud er Tilfældet, at paa Amtsraadsvalgdagen gør overfor den enkelte Person mange andre Hensyn end just hans politiske Stade sig gældende; og at skride til en Valgmaade, som lægger det hele ind i politiske Rammer, maa jeg derfor anse for betænkeligt under Hensyn til Opretholdelsen af den saglige Indsigt, som nu findes i Amtsraadene, og som meget vel kan findes hos Amtsraadsmedlemmer, som ikke paa Valgdagen har det tilstrækkelige kommunale Vælgertal bag sig.

Jeg vil spørge den højtærede Minister, om han har undersøgt, hvad Virkningen vil blive af en saadan Lovgivning. I somme Amter vil det maaske kunne bevirke en Forskydning til den ene eller den anden Side, i mange Amter ganske sikkert ikke. Utvivlsomt er det saa, at der er visse Partier, der har for stor Repræsentation — dertil hører formentlig den højtærede Ministers Parti og mit Parti —, medens der er andre, der har for ringe; men i hvert Fald tror jeg ikke, det i ret mange af Landets Amter vil faa afgørende Indflydelse paa Stillingen til de betydningsfulde Problemer i Amtet. Jeg er vel paa det rene med, at helt udenfor den politiske Agitation er Amtsraadsvalgene ikke, men derfra og til at gøre dem rent partimæssigt prægede er der efter min Mening et Spring, som man maa nære Betænkelighed ved at gøre.

Dernæst vil jeg sige, at den Stilling, som den højtærede Minister vil give Amtmanden i Amtsraadet, vil jeg advare imod. At lade Amtmanden fortsætte som Formand i Amtsraadet, men uden Indflydelse paa Amtsraadets Afgørelser, synes mig at være at give ham en Stilling, som i høj Grad er nedbrydende for hans Autoritet, skadelig for hans Virksomhed og i Virkeligheden

stridende med den Stilling, Amtmanden hidtil har indtaget ude i Befolkningen. Hvis der her skal ske en Ændring, maa man efter min Mening gaa dybere ned i Problemerne, saa maa hele Spørgsmaalet om Amtmands-embedets Art og Omfang og Amtmandens Stilling paa de forskellige Administrationsomraader indenfor Amtet tages op, og Forholdet mellem Amtmanden og Amtsraadet maa ordnes paa et andet Grundlag end det, der er fremgaaet af den gældende Lovgivning og den deraf udviklede Praxis.

Jeg forstaar godt, at den højtærede Minister ogsaa er paa det rene hermed; det fremgaar af, hvad Ministeren udtalte ved Fremsættelsen. Jeg fik det Indtryk, at den højtærede Minister selv forstaar, at det, han her foreslaar, er en Halvhd. Og Virkningerne af en saadan er altid uheldige; det vil de ganske afgjort ogsaa blive, hvis den højtærede Minister faar Held til paa dette Punkt at faa sit Forslag ophøjet til Lov.

Saa vidt mig bekendt samarbejder alle Amtmændene paa det allerbedste med Amtsraadene. Jeg har haft Lejlighed til gennem min Virksomhed i en Række Aar at drøfte Spørgsmaalet med saare mange Amtsraadsmedlemmer, og de værdsætter alle Betydningen af Amtmandens forvaltningsmæssige og juridiske Indsigt; de erkender ogsaa Betydningen heraf ved Behandlingen og Afgørelsen af de mange vanskelige og for Amterne betydningsfulde Sager, som Amtsraadene stilles overfor.

Det er min fulde Overbevisning, at der indenfor Landets Amtsraad aldeles ikke er Stemning for Opfyldelsen af de Krav, den højtærede Minister her stiller. Derfor synes det mig ogsaa, det havde været rimeligt, om den højtærede Minister, før han fremsatte dette Lovforslag, havde indhentet Oplysninger om Amtsraadenes Stilling baade til den foreslaaede Valgmaade og til Amtmandens ændrede Stilling i Amtsraadet. At skride til Forandringer i disse Forhold blot for at tjene rent politiske Principper, hvis Hævdelse i den givne Forbindelse har grumme ringe Betydning, synes mig ubegrundet. Jeg skal derfor slutte med at sige, at jeg og mit Parti ikke kan anbefale Lovforslaget, saaledes som det her er udformet.